

"קודם אמריקה" [?] דווקא טוב לישראל

12.11.2024 | ד"ר רפאל בן לוי | written by

רבים טוענים שנשיא ארה"ב הנבחר, טראמפ, הוא איש בלתי-צפוי ולכן מדיניותו במזרח התיכון שרויה בערפל ועלולה עוד להתגלות כפחות חיובית לישראל משחשבונו. אחרים מצביעים בדאגה על התבטאויותיו שבכוונתו לחתור לשלום ולסיים את המלחמות הבוערות כעת בעולם. למרות שקיימת מידה מסוימת של אי-וודאות לקראת כל ממשל, קווי המתאר לגישתו ידועים וברורים, וכולם חיוביים לישראל.

הסיסמה של טראמפ לגישתו לעולם היא "אמריקה פירסט", או "קודם אמריקה", שעקב ההקשר ההיסטורי נוטים לזהות אותו עם הזרם הבלדני בארה"ב שמבקש לפנות עורף לבעלי ברית ברחבי העולם. אלא שכדי להבין מה כוונת טראמפ באומרו "אמריקה פירסט" יש לבדוק מה אומרים היועצים שמעצבים את המדיניות כיום.

מכון מוביל בניסוח המצע של טראמפ בשם "המכון למדיניות אמריקה פירסט", מדגיש שלא מדובר בנסיגה מתפקידה של ארה"ב כמנהיגת העולם החופשי. אלא זו אמירה שדורשת בניית צבא עוצמתי יחד עם בררנות יתר ביחס לתרחישים שמצדיקים את הפעלתו, והימנעות ממלחמות "בלתי הכרחיות" או "מלחמות נצחיות". כמו כן, לא מדובר בביטול מערך הבריתות של ארה"ב בעולם אלא ברצון לעבוד עם בעלות ברית יד ביד, תוך דרישה מהן לנשיאה בעיקר הנטל של צרכי ביטחונם.

המועמד לתפקיד בכיר, אלברט קולבי, הדגיש השבוע כי בעיניו הממסד כיום מעוניין בבעלות ברית תלותיות, בעוד שהוא מעוניין לראות בעלות ברית חזקות, שעומדות על רגליהן ואינן מצפות שארה"ב תסכן את בניה במלחמות כדי להגן עליהן. לא זה הסדר שלאחר מלחמת עולם השנייה שהוא מבקש לבטל, אלא הנטייה האמריקאית שלאחר סוף המלחמה הקרה להתערב ישירות בסכסוכים ברחבי העולם שאין בהן אינטרס אמריקאי מובהק.

ביחס למזרח התיכון, סגן הנשיא הנבחר, ואנס, הבהיר שגישת אמריקה פירסט מבקשת לראות ישראל וסעודיה חזקות, ופועלות כדי לבלום את איראן, באופן שמשחרר משאבים אמריקאיים לזירת מזרח אסיה. יש לצפות שטראמפ גם ירצה לחזור לקידום הסכמי אברהם כולל עם סעודיה ועם מדינות נוספות ומדינות במזרח אסיה.

גישה כזאת עולה בקנה אחד עם השאיפה הישראלית שהמלחמה הנוכחית תסתיים בשינוי מאזן הכוח האזורי כתוצאה מהשמדת טבעת האש האיראנית, ובהמשך מיגור ההשפעה האיראנית יחד עם שותפות ערביות במפרץ.

באשר לרצון טראמפ לסיים מלחמות בעולם, הבהירה דוברת במפלגתו שכוונתו היא שישראל תסיים את המלחמה על ידי ניצחון מוחץ, וכי בניגוד לממשל ביידן שבלם את קצב ההתקדמות

של ישראל, טראמפ מעוניין שישראל תפעל בחזקה ותגיע להכרעה בלי דשדושים מיותרים. טראמפ גם אינו אוהד את הרשות הפלסטינית ואינו מעוניין לדחוף את ישראל להכניס אותה לממשל עתידי בעזה, או לקדם מדינה פלסטינית. בעיניו, בכהונתו הראשונה הוכח שהכביש לריאד אינו עובר דרך רמאללה, וגל ההפגנות של תומכי חמאס בארה"ב רק הזיקו למוניטין של הפלסטינים בציבור האמריקאי.

ביחס לאיראן, לא יהיו ניסיונות לחזר אחר הסדר ולהציע וויתורים תמורת דה-אסלקלציה, וכבר פורסם שטראמפ מתכוון לחזור למדיניות הלחץ המירבי שמשמעו הידוק משטר הסנקציות שהתרופפו בשנים האחרונות באופן שיקשה על איראן לממן את רשת ארגוני הטרור. אם ישראל הולכת לפעול צבאית נגד איראן, ככל הנראה טראמפ מעדיף שתעשה זאת לפני ההשבעה, ובכל מקרה היחס כלפי איראן הולך להשתנות.

ביחס למוסדות בינלאומיים עוינים לישראל כמו בית המשפט הפלילי ומועצת זכויות האדם, טראמפ עוין להם לא פחות מאיתנו ויפעל כדי לדחוק אותם לשוליים של הפוליטיקה הבינלאומית.

יש לזכור שתמיד ייתכנו מתחים בין ירושלים לושיגנטון וטראמפ אכן עלול להפתיע ולאתגר אותנו בסוגיות שונות, אך דבר אחד ברור, קודם אמריקה יכול להיות טוב מאוד לישראל.

התפרסם במקור ראשון, בתאריך 12.11.2024.

****הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.****